

Zaaknummer : 01013286
Ons Kenmerk : ODH272934
Datum : 17-05-2022

Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
(070) 21 899 02
vergunningen@odh.nl
www.odh.nl

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 12 november 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.8 eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van de renovatiewerkzaamheden aan de Klaverhof 3 t/m 135 te Alpen aan den Rijn en is aangevraagd namens Vereniging van Eigenaren 981. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- Artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 15 maart 2022 tot en met 15 maart 2027.

Besluit

Wij besluiten de aanvraag om ontheffing af te wijzen.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 12 november 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.8 eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van de renovatiewerkzaamheden aan de Klaverhof 3 t/m 135 te Alphen aan den Rijn en is aangevraagd namens Vereniging van Eigenaren 981. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- Artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 15 maart 2022 tot en met 15 maart 2027.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Activiteitenplan Klaverhof 3 t/m 135 te Alphen aan den Rijn, Ecologisch Adviesbureau Viridis, projectnummer 2021-176, 21 oktober 2021;
- Vleermuisonderzoek Klaverhof 3 t/m 135 te Alphen aan den Rijn, Ecologisch Adviesbureau Viridis, projectnummer 2020-118, 26 juli 2021;
- Quickscan Wet natuurbescherming Klaverhof 3 t/m 135 te Alphen aan den Rijn, Ecologisch Adviesbureau Viridis, projectnummer 2020-105, 30 juni 2020.

Op 17 maart 2022 hebben wij de volgende informatie ontvangen:

- Beantwoording aanvullende informatie ontheffingsaanvraag Klaverhof 3 t/m 135 te Alphen aan den Rijn, Ecologisch Adviesbureau Viridis, 9 maart 2022;
- Informatiedocument onderzoeksmethode gebouwbewonende soorten, Ecologisch Adviesbureau Viridis, versie januari 2021.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is de procedure op 3 maart 2022 opgeschort en is verzocht om aanvullende gegevens. Op 17 maart 2022 zijn de aanvullende gegevens ontvangen en is de procedure hervat.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Verlening

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 19 november 2021 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn. De ruige dwergvleermuis is tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

De aanvraag heeft betrekking op het appartementencomplex Klaverhof 3 t/m 135 te Alphen aan den Rijn. De vereniging van eigenaren 981 is voornemens het appartementencomplex te verduurzamen.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- Het plaatsen van zonnepanelen (123 stuks);
- Het plaatsen van zonneboilerinstallatie (heatpipes);
- Het aanbrengen van dakisolatie;
- Het aanbrengen van buitengevelisolatie;
- Het plaatsen van kunststof kozijnen;
- Het aanbrengen van vloerisolatie.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2020 en 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van vleermuizen binnen het plangebied. Een gedeelte van het plangebied bevat geen openingen of kieren waardoor deze niet geschikt was voor vleermuizen. Derhalve zijn wij van mening dat voldoende is geborgd dat 75% van het plangebied te overzien is geweest. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In dilatatieopeningen tussen de gevelplaten aan de noordzijde van het gebouw zijn zeven zomerverblijfplaatsen aanwezig. Tevens is één zomerverblijfplaats in de dakrand boven de gevelplaten aanwezig. Langs de metalen dakrand van aan de oostgevel van het gebouw bevindt zich één paarverblijfplaats. Bij dilatatieopeningen aan de noordzijde van het gebouw zijn twee paarverblijfplaatsen aanwezig. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In dilatatieopeningen aan de noordzijde van het gebouw zijn drie paarverblijfplaatsen aanwezig. Van paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis tot een minimum te beperken worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 2 van de rapportage 'Activiteitenplan Klaverhof 3 t/m 135 te Alphen aan den Rijn' van 21 oktober 2021 en de aanvullende informatie die is verkregen op 17 maart 2022. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan acht zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en drie paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis, allen met milde winterfunctie, verloren. Op 22 februari zijn zestien tijdelijke vleermuiskasten van het type Schwegler 1FF aan de bomen aan de zuidzijde van het complex Klaverhof 3 t/m 135 geplaatst. Het kennisdocument van zowel de Gewone dwergvleermuis en de Ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017) stelt dat voor elke verblijfplaats die zijn functie niet meer kan vervullen, meerdere nieuwe alternatieven verblijfplaatsen moeten worden gecreëerd. Uit de aanvullende stukken blijkt dat enkel de drie paarverblijfplaatsen van de Ruige dwergvleermuis en één paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis zijn gecompenseerd. Voor de zomerverblijfplaatsen zijn derhalve geen alternatieven gerealiseerd. Met de geplaatste vleermuiskasten aan bomen worden geen gelijkwaardige voorzieningen gerealiseerd, daar de aangetroffen gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis een primaire voorkeur hebben voor gebouwen en de verblijfplaatsen ook daar zijn aangetroffen. Er is onvoldoende ecologisch onderbouwd waarom de kasten niet aan geschikte woningen in de nabijheid van het plangebied en de verblijfplaatsen zijn geplaatst.

In de aanvullende stukken wordt aangegeven dat natuurlijke alternatieven in de omgeving aanwezig zijn ter compensatie van de acht zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Met name de oostzijde van het appartementencomplex biedt een potentieel aanbod aan verblijfplaatsen aan. Met name de kopgevels bevatten zichtbare invliegopeningen waarmee invliegopeningen kunnen worden aangeboden. Niet is aangetoond dat deze openingen werkelijk ruimte bieden achter de openingen, of deze niet reeds in gebruik zijn en in hoeverre deze compensatie kunnen bieden aan twaalf verblijfplaatsen voor zowel de gewone als de ruige dwergvleermuis. Het vleermuisonderzoek heeft zich gericht op het appartementencomplex, waardoor onvoldoende inzicht is verkregen op de beschikbaarheid van de natuurlijke alternatieven in de omgeving. Daarnaast is onvoldoende aangetoond dat de natuurlijke alternatieven beschikbaar blijven en niet op termijn verloren gaan door bijvoorbeeld cumulatieve effecten bij projecten in de omgeving.

Gelet op bovenstaande achten wij de compenserende maatregelen onvoldoende voor de in totaal acht zomerverblijfplaatsen en vier paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis die verloren gaan. Niet kan worden uitgesloten dat de staat van instandhouding van de populatie onder druk komt te staan voor de gewone en ruige dwergvleermuis.

In de actieve periode wordt de bebouwing ongeschikt gemaakt door het gebruik van exclusion flaps. Hiermee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd conform het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017).

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, onvoldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat niet kan worden uitgesloten dat de renovatiewerkzaamheden leiden tot verslechtering van de instandhouding van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met begrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

Het appartementencomplex is in de jaren '70 gebouwd en er hebben na de oplevering geen isolerende werkzaamheden plaatsgevonden. Door het uitvoeren van achterstallig onderhoud en verduurzaming van het complex wordt het gasloos en op termijn energieneutraal. Het doel is dat het appartementencomplex aan de nieuwe en strengere eisen op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing te laten voldoen. Niet beschreven in de aanvraag is waar sprake is van achterstallig onderhoud en op welke wijze de nieuwe doelen worden behaald. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid. Niet is aangetoond waar de bebouwing niet aan voldoet en op welke wijze de bebouwing wordt verbeterd, welk energielabel de huidige bebouwing heeft en welke deze zal krijgen na het uitvoeren van de werkzaamheden en derhalve of het project bijdraagt aan verduurzaming of energiebesparing.

Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang "volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten" onvoldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden vanwege het achterstallig onderhoud in het gebouw. Derhalve wordt het gebouw geïsoleerd. Het is echter niet aangetoond waarom het nodig is om deze werkzaamheden uit te voeren. Een alternatieve optie is het slopen van het gebouw en nieuwbouw te realiseren. Deze optie is minder bevredigend uit het oogpunt van duurzaamheid, hinderlijk voor de bewoners en zal niet leiden tot natuurinclusieve bouw van hogere kwaliteit of kwantiteit. Door het slopen van het gebouw gaan de aangetroffen verblijfplaatsen ook verloren. Door het gebrek aan maatregelen kan niet worden geborgd dat de staat van instandhouding niet in het geding komt. Door de juiste maatregelen te treffen kunnen effecten op de soort worden verminderd. Daarmee zijn de negatieve effecten op de aanwezige soorten, die optreden als gevolg van de werkzaamheden, niet zoveel mogelijk beperkt.

Gelet op de onduidelijke noodzaak voor het uitvoeren van de werkzaamheden en het tekort aan getroffen maatregelen, zijn wij van mening dat er onvoldoende is aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan zoveel mogelijk voorkomen.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid van de Wnb niet worden verleend.